

te posojilnice svoj računski sklep za l. 1895., priobčila bode »Centralna posojilnica slovenska« svoje drugo izvestje, ki bode pričalo o veliki zaslombi, katero ima načelstvo pri svojih združnih posojilnicah. S tem 2. izvestjem bode stopilo potem načelstvo pred velike denarne zavode, osobito pred češke in iskalo pri njih cenega kredita. — To naznanilo g. ravnatelja je zbor s pohvalo odobril. Račun za preteklo leto (4 mesece) se je brez odgovora odobril. Volitev v načelstvo je pokazalo isti rezultat, kakor pri ustanovnem zboru; izvoljeni so namreč bili soglasno v načelstvo vsi prejšnji odborniki. V nadzorstvo so bili pa tudi enoglasno izvoljeni: gg.: Andrej Levak, ravnatelj posojilnice v Brežicah, Leop. Schwentner, namestnik ravnateljev pri posojilnici v Brežicah, Fr. Rohrman, ravnatelj posojilnice v Mokronogu, Jern, Ravnikar, tajnik posojilnice v Mokronogu, in Jak. Rižnar iz Radeč.

Iz Št. Lovrenca na Prežinu. (Zajec.) Kadar je gledal naš sosed Bizjak na Pečevju obglodana drevesca, stiskal je pesti, žolč se mu je kuhel, in kdor bi mu tedaj zagovarjal sedanjo lovsko postavo, skupil bi jo. Bizjak je bil pravičen mož. Temu zaslužnemu, tolikokrat odlikovanemu učitelju sadjarstva bi jaz niti ne zameril, ako bi se v sveti jezi razgrel ter pobil zajce in nekoliko rebra preštel njih prijateljem. — Kdo mu bode poplačal škodo, ako zajec obgrize plemenite »pilčnike«, katerih daleč okrog najti ni več? Več let se trudi sadjar, preskrbi si zlahtnih sadežev, vzgaja in neguje jih več let; izplačal bi se trud še le čez deset let ali dalje; — tu mu pokonča drevo zajec! Ni vse pravično, kar je postavno. Postave se spreminjajo, pravica in resnica pa ostaneta. Resnica ostane tudi, da se godi krivica kmetom, dokler se ta lovska postava ne odpravi. Ako hoče kmet obvarovati »pilčnike« zajčjih zob, stane ga skorej toliko, kakor nov nasad. — Pri nas je tožil kmet Ml. najemnika lova za odškodovanje. Dokazal je, da je namazal drevesa z apnom in hudičevo smrdljivo, a — izgubil pravdo. Pritožil se je na drugo stopinjo. Štajarska kmetijska družba je izjavila, da je kmet storil svojo dolžnost, in Ml. je zmagal. A govori se, da se pritoži najemnik, g. J., na ministerstvo poljedelstva. Torej niti sedaj Ml. ne bode še škoda povrnjena! Kdo bode pravdo izgubil, še ni gotovo. Zajec pokončuje kmetu sadeže in zelenjavo, najemnik ga uživa, kmet pa naj še izgubi pravdo ter plačuje? O pravica, kje si?

Iz kozjanskega okraja. (Danisel!) Občina Zdole pri Kozjem že zdaj v čisti slovenščini uraduje. Tako je prav. Čast sedanjemu g. županu Janezu Preskerju! Samo, žalibog občinski pečat se še rabi nemški. Dobro bi bilo, da bi ga g. župan v »penzijon« spravil in nadomestil s slovenskim, ki bi se lahko takole glasil: »Občinski urad Zdole pri Kozjem.« Kadar se to uresniči, bodem že takoj naznanil.

Od Sv. Petra pri Mariboru. (Vinogradniški poduk.) Na dan 5. marca smo si naprosili občeznega vinorejca gosp. Fr. Mlakarja, da nam pokaže, kako moramo obrezovati vinsko trto, da dosežemo s tem obilno trgatve, njene moči pa vendar preveč ne oslabimo. Temu pozivu se je on tudi z veseljem odzval. Iz njegovega razkladanja smo zavzeli, da je naša rez napačna in da nam prej ali slej vzame naše vinograde, ako jih ne začnemo po njegovi ali kakih drugih metodi obdelovati. — Mlakarjeve gorice prinašajo pri ugodnem vremenu, kakor smo že slišali, na 3 oralih do 80 polovnjakov mošta na leto. Je-li to ni dovolj? Vrh tega pa še po njegovem načinu obdelan trs ne odstopi, on rodi in vihra do svojega 50. leta in to je ravno, kar nam da zopet pogum in kar prekosi celo Pfeiferjevo metodo. Torej naj izrečemo tukaj presrečno hvalo vrlemu slovenskemu vinorejcu za njegov trud!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se v ponedeljek vrnili z južnega Francoskega na Dunaj; svetla cesarica pa se je po morju odpeljala v Krf. — Odsek za volilno preosnovo je z 19 proti 5 glasom sklenil, da dobijo v občem volilnem razredu volilsko pravico tudi polnoletni hlapci. — Na vseučilišču so bili neredi, ker so nemški dijaki izjavili, da se z židovskimi dijaki nočejo dvobojevati. Sicer pa je vsak dvoboj v 5. zapovedi božji ostro prepovedan.

Češko. Cesarski namestnik Coudenhove je ob nastopu svoje službe priporočal uradnikom pravično upravo in znanje obeh deželnih jezikov. — Nekaj mla-dočeskih poslancev se bolj pofeguje za mastne službe, kakor pa za koristi volilcev. Kjer ni vere, ondi tudi ni veliko poštenja.

Štajarsko. Ker je gosposka zaukazala, da se na marenberški šoli naj podučujejo slov. otroci od začetka v slov. jeziku, zato nemški zagrizenci še vedno besnijo. Zlasti se hudujejo nad slov. duhovščino. — Dr. Lueger govori drevi v Gradcu na shodu obrtnikov.

Koroško. Leta 1898. ne bode deželne razstave v Celovcu. Odložili so jo na poznejši čas. — Govori se, da pride za vodjo celovške pripravnice neki slovenski katehet, rodom Kranjec. Nemčurski listi so vsled tega strašno razjarjeni.

Kranjsko. Državnih cest v tej kronovini je 500-34 km, okrajnih 2348-76 km in občinskih 2660-80 km. — Ljubljana dobi v kratkem električno razsvetljavo. Vse delo prevzame tvrdka Siemens in Halske. — V Ribniški dolini osepnice hudo razsajajo. Okuženih je že 15 vasij.

Primorsko. V Gorjci hočejo osmi laški otroški vrtec odpreti, v katerega bodo lovili slovensko deco. — Na Goriško, v Trst in na južno Tirolsko je z Laškega pribežalo par tisoč vojaških rezervistov. Italijani so res junaki, pa samo z jezikom. Bog ve, čemu se dunajska vlada primorskih lahonov toliko boji?

Ogersko. Svoje dni smo v uvodnem članku poročali o velikih sleparijah in krivicah pri volitvi državnega poslanca v Stampfenu, kjer je zmagal državni tajnik Latkoczy. Oni dan pa je večina državnega zbora to volitev potrdila. To se pač vidi, kako kosmato vest imajo framasoni in židovski liberalci. — V četrtek pridejo nekateri ogerski ministri na Dunaj, da se bodo z našimi ministri posvetovali o pogodbi.

Vnanje države.

Rim. Sy. očeta je žalostil ukaz ruske vlade, da se poljski bogoslovci morajo učiti v semeniščih ruščine. Te dni pa se javlja vesela vest, da ruska vlada tega strogo ne zahteva.

Italijansko. Novi ministerski predsednik marki Rudini se hoče takoj prikupiti ljudstvu. Dosegel je, da kralj je pomilostil mnoge politične zločince, tudi one, ki so se udeležili punta v Siciliji.

Francosko. V Nizzi biva sedaj angleška kraljica V petek so jo obiskali naš presvetli cesar s cesarico. — Naš cesar so odlikovali predsednika republike z velikim križcem Štefanovega reda.

Nemško. Od leta 1876. do danes so dolgovi nemškega »rajha« narasli na 2000 milijonov. Največ je slo za vojaštvo. — V državnem zboru je razgovor o nemških naselbinah v Afriki. Prišlo je tudi na dan, kako je neki dr. Peters na nesramen način med zamorci »kulturo« razširjal.

Rusko. Med Rusijo in Kitajem se je sklenila tajna zveza. — Katoličanom v Ostrogu je pred 7 leti zgorela župnijska cerkev. Ker jim je gosposka na vse mogoče načino ovirala zidanje nove cerkve, obrnili so se te dni s prošnjo do carice, in to je pomagalo.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je dobil od sultana ferman ali pismo, v katerem ga sultan priznava bolgarskim knezom. Ferdinand se te dni odpelje v Carigrad, da se sultanu zahvali zato. Sicer pa je knez bojda žalosten, da ga sultan ni kar imenoval bolgarskim kraljem.

Turško. Ni okraja v celem turškem cesarstvu, kjer bi bili kristijani popolnoma varni pred razkačenimi turčini. Na Kreti vre, puntarji se spet oglašajo v Macedoniji in Albaniji, nemiri še so vedno v Armeniji. Če bode letošnje leto Turčija srečno prebila, potem še te guilobe ne bode tako kmalu konec.

Afrika. Abesinski kralj Menelik hoče z Italijani mir skleniti, seveda kakor zmagovalec. Med njim in Italijani naj posreduje ruski car Nikolaj II. Toda Italijani bojda nočejo miru skleniti. Zanašajo se na pomoč egiptovske armade, ki se na povelje Angležev pomika proti Dongali in šteje 8000 mož.

Za poduk in kratek čas.

† Božidar Kurboš, vzgleden Slovenec.

Prijatelju v spomin spisal Zorán Ciriljev.

(Konec).

Bivati med brati in med brati umreti, to si je pokojni Božidar vedno želel in ta želja se mu je tudi spelnila. Že kot dijak v tujini je te želje izrekel v ganljivi domotožni pesmici, kjer poje med drugim:

Rad bi vihal še med brati
Srečne dneve, kot nekdanj,
Ko sem še v mladosti zlati
Poznal samo rojstni kraj.

Rad bi rajal še po trati
Pred prijazno hišico,
Kjer veselo tolikrat
Se igral sem brezskrbno.

Rad bi gledal še v sosodne
Krasne kraje tje na vahod,
Koder biva majke jedne,
Majke Slave mili rod.

Tam, oh tam bi rad prebival,
Tam bi tudi rad umrl,
Vsaj med brati bi počival,
Ko bi grob se mi odprl!

Sedaj pa že počiva na onem slavnem pokopališču, kjer je pokopan njegov ljubljeneec Krempelj. Groba pa, kjer počiva blago Božidarovo srce, gotovo ne bodo pozabile pridne roke venčati in v spominu ohraniti mnogim njegovim prijateljem.

Božidar Kurboš se je odlikoval po svoji skromnosti in ponižnosti, bil je proti vsakemu sila ljubezniv. Prijatelja si nisi mogel želeli boljsega od njega. S komur je enkrat govoril, temu je gotovo ostal vedno v spominu. Da si je moral v svojem življenju pretrpeti mnogo pomanjkanja in bede, vendar ni postal otožen in obupen, temveč je bil tudi v nesreči vesel, ker upanja v boljšo bodočnost, zaupanja v ljubega Boga ni nikdar izgubil. Bil je jeklen značaj, mož-beseda vsikdar, kar je obljubil. O njem veljajo besede pesnikove:

Značaj si skoval si krepak
Kot gore nezmaján.

Posebno pa je dičila vzorna ljubezen do slovenske domovine. Oh, njo je ljubil toli srčno kot malokdo, ne le z besedo, nego je to kazal tudi v dejanju. Že kot sedmošolec je doma pri Sv. Ropertu ustanovil bralno

društvo in svoje rojake dramil iz spanja in je bodril k marljivemu delovanju. Da bi le Roperčani ne pozabili svojega rojaka, temveč se po njegovem vzgledu vedno trdno držali svojega bralnega društva in iz njegovih časopisov in knjig zajemali zanimanje za narodni in gospodarski napredek! Da ni Božidara v najlepši dobi pokosila neizprosna smrt, bi gotovo še mnogo storil za toli drago mu Slovenijo, za katero mu do smrti ni nehalo biti srce.

Ni te več med nami, mili naš Božidar, pa tvoj spomin nikdar med nami ne ugasne. Tvoj vzgled bomo posnemali in kakor, ti za domovino svojo vstrajno delovali. Ljubi Bog pa, ki ti je bil tolažba in up v življenju in smrti in ti je gotovo že obilno poplačal tvojo udanost in ljubezen, naj mnogo takih sinov obudi naši domovini, kakor si bil ti, nepozabni nam Božidar!

Smešnica. Zločinca postavijo pod vislice, na kar nekdo vpraša rabeljina: »Vi, zakaj bo pa ta obešen?« — »Zato, ker je po zimi na peči sušil sneg in ga potem poleti za sol prodajal.«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoškof) so se danes jutraj vrnili z Dunaja in bodo na praznik sv. Jožela peli slovesno sv. mašo v stolni cerkvi.

✓ (Najvišje potrjenje). Svetli cesar so potrdili g. Franca Skubica načelnikom in g. Ivana Vošnjaka podnačelnikom okrajnega zastopa v Šoštanj.

(Poslanec Robič) je v državnem zboru predlagal v ponedeljek dve resoluciji. S prvo se zahteva, naj se odpravi dostavnina, katero je plačati pri dostavljanju uradnih spisov na deželi; z drugo se zahteva, naj se pri poštnih in brzojavnih uradih v področju poštne in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu varuje jezikovna ravnopravnost.

(Bela žena.) Dne 13. marcija je umrla gđe. Matilda Šijanec, hči g. nadučitelja pri Sv. Križu na Murškem polju, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, šele 22 let stara. Pokopa se je v nedeljo ogromno število ljudstva udeležilo. Naj v miru počiva!

✓ (Razširjanje šol). Deželni šolski svet je priznal, da se mora trirazredna ljudska šola pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in pa v Selnici ob Dravi razširiti v štirirazrednico.

(Učiteljstvo). Službo menjata gospodični učiteljici Julijana Pressl na Planini in Leopoldina Baš v Kozjem. — V stalni pokoj stopi g. Anton Šebat, učitelj pri Sv. Kungoti na Pohorju.

(V Šmarjah pri Jelšah) je bil županom izvoljen g. Hugo Tančič; občinski svetovalci so postali gg.: Udrinek dr. Rakež in Kraus.

(Radi razširjajoče se vratnice) so morali, zapreti šole na Zgornji Rečici in pri Sv. Jederti v laskem okraju.

✓ (Novi okrajni zastop ljutomerski) je dne 10. marcija izvolil gg.: Janeza Kukovca predsednikom; dekana Janeza Skuhala njegovim namestnikom. Odborniki so bili izbrani: Franc Sršen, Anton Missia, dr. Fr. Rosina, Josip Murza, Matija Slavič in Anton Heric.

(Samomor.) Na Stari Cesti pri Ljutomeru se je obesila udova Jospina Klemenčič. Pomanjkanje je skoro gotovo povod samomoru.

(Ravnatelj toplic). Ravnatelj toplic na Dobrni je postal g. Ferdinand Kumpf z Dunaja; na Laskem pa za leto 1896. g. Otokar Oliva.